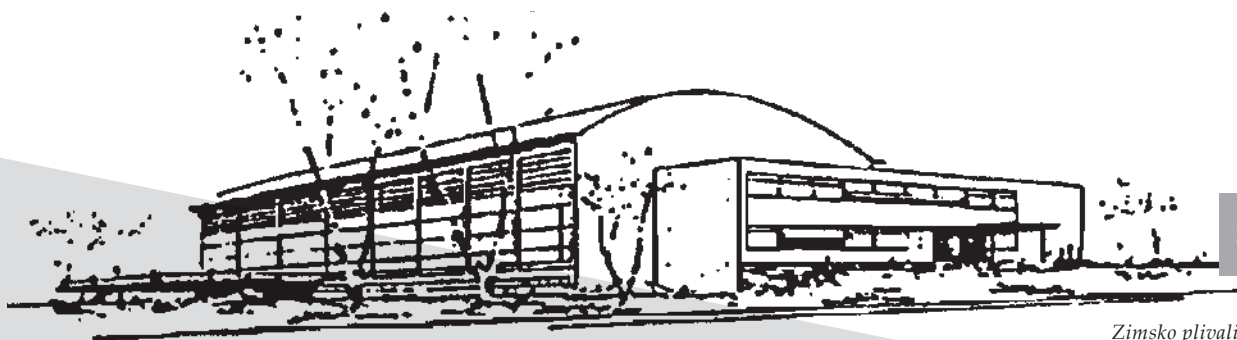

Bazen naše mladosti

Tekst: Fernando Soprano

Važnost Zimskog plivališta Mladosti na trešnjevačkom Trgu sportova možda je, prije svega, u tome što u pripadnika različitih naraštaja potiče ugodna sjećanja iz doba mladenačkih druženja, ali ne treba zaboraviti i na važnost koju bazen ima za povijest hrvatske arhitekture

39

Zimsko plivalište Mladosti u perspektivi nacrtao je arhitekt Franjo Bahovec

Smatra se da Đurđica Bjedov na Olimpijadi u Meksiku 1964. godine ne bi osvojila zlatnu medalju u plivanju na 100 metara prsno da se nije pripremala na Zimskom plivalištu Mladosti (ZPM) koje je otvoreno u Zagrebu 1958. godine. Bio je to prvi natkriveni sportsko-rekreacijski objekt u našim krajevima, baza za razvoj plivanja, vaterpola, skokova u vodu i podvodnih sportova. Osim za razvoj natjecateljskog sporta, ZPM-ova gradnja važna je i za razvoj rekreacijskog sporta te najvažnijeg – za mogućnost obuke plivanja. Naime, veliki bazen (25 puta 16 metara) s pet skakaonica i tribinom s 800 mjesta središnji je dio Zimskog plivališta Mladosti, a funkcionalnim sportsko-rekreacijskim objektom čine ga još mali bazen (10 puta tri metra), teretana, dvorana (207 četvornih metara), minikošarkaško igralište,

igralište za odbojku na pijesku (1022 četvorna metra), sunčališta (430 četvornih metara) i terasa (120 četvornih metara).

U *Prostoru* (1994., Vol. II, No. 1-2), znanstvenom časopisu za arhitekturu i urbanizam Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, stručni, analitički članak pod naslovom "Športski objekti arhitekta Franje Bahovca" objavila je dr. sc. Ariana Štulhofer. Uz Bahovčeve projekte, na primjer za sportsko-rekreacijski centar na Šalati, donju i gornju stanicu žičare na Sljemenu, sportski park s otvorenim bazenima u Svecicama ili otvorena kupališta u Zelini i Bregani, detaljno je prikazana i važnost objekta Zimskog plivališta Mladosti, na Trgu sportova u zagrebačkom kvartu Trešnjevci:

"Zimsko plivalište 'Mladost' na Trgu športova sagrađeno je 1958. godine kao prvi zatvoreni športsko-rekreacijski

40

Unutrašnjost zimskog bazena u Daničićevoj ulici iz 1961. godine; fotografija iz zraka koju je prošle godine uslikao Darko Bandić

objekt u nas. Na javnome arhitektonskom natječaju 1952. godine arhitekti Franjo Bahovec, Vladimir Antolić i Božidar Tušek dobili su prvu nagradu za svoj projekt, na temelju kojega je Franjo Bahovec izradio izvedbeni projekt. Plivalište je smješteno blizu strojarnice Gradske električne centrale i Gradskog vodovoda, kako bi se smanjili investicijski troškovi. Jednostavno i prepoznatljivo vanjsko oblikovanje zgrade odraz je logičnoga i čistoga funkcionalnog rješenja unutrašnjosti. Bazenska dvorana iskače iz cjelokupnog volumena objekta prelazeći visinom prvi kat i pokazujući oblikom krova specifičnu funkciju, a ostale prostorije leže unutar dva jednokatna kubusa priljubljena uz nju.

Bazenski je prostor na istoj razini kao i svlačionice, uzdužnom ostakljenom frontom okrenut prema jugu tako da je maksimalno osunčan. Sama je

RASPORED ZA GRAĐANE – VELIKI BAZEN

Dan u tjednu	Vrijeme	Broj pruga
PONEDJELJAK	06.00 – 07.30	6
	11.00 – 11.30	4 (po širini)
	11.30 – 14.30	6
UTORAK	11.00 – 11.30	4 (po širini)
	11.30 – 13.00	6
	13.00 – 14.30	4
	14.30 – 15.30	6
SRIJEDA	6,00 – 7,30	6
	11.00 – 11.30	4 (po širini)
	11.30 – 13.00	6
	13.00 – 14.00	2
	14,00 – 14,30	6
ČETVRTAK	11.00 – 11.30	4 (po širini)
	11.30 – 12.30	5
	12.30 – 14.30	5
	14.30 – 15.30	3
PETAK	06.00 – 07.30	6
	09.30 – 11.30	2 (po širini)
	11.30 – 12.30	6
	14.30 – 15.30	5
SUBOTA	–	–
NEĐELJA	08.00 – 10.00	5
	15.00 – 19.00	5
	19.00 – 21.00	4

Raspored se mijenja ovisno o natjecanjima, odnosno o najavljenim korisnicima, a cijena korištenja, npr. nedjeljom od 8 do 10 sati, iznosi 20 kuna. Pozivom na telefonske brojeve 3092 567 i 3092572 moguće je dobiti detaljne informacije.

školjka dimenzija 25x16 m, duboka 1,8 do 3,8 m, sa šest natjecateljskih staza. Nosiva konstrukcija cijele zgrade je armiranobetonska, osim krova bazenske dvorane. Devet parova armiranobetonskih stupova pravokutnog presjeka 40/60 cm i visine 11 m, međusobno razmaknutih 4,75 m, nose zakrivljene rešetkaste krovne nosače od čeličnih valjanih profila, raspona 30 m i polumjera 25 m. To je dotad najveći raspon izveden takvom montažnom konstrukcijom. Blago zakrivljen podgled od salonitnih ploča pričvršćen je za sekundarnu čeličnu konstrukciju ovješenu o rešetke. Danas, uz dvoranu Doma športova na istom trgu, skriveno gustim, visokim zelenilom, plivalište djeluje neprimjetno i samozatajno, ali je još vidljiva snaga njegova izraza i logično oblikovanje u duhu pedesetih.”

O STVARALAŠTVU FRANJE BAHOVCA

Smatra se da je Franjo Bahovec bio jedan od pionira moderne arhitekture u Hrvatskoj, jedan od projektanata koji je osobitu pozornost pridavao konstrukcijskim i funkcionalnim elementima u projektiranju. Često se odlučivao za nove konstrukcijske mogućnosti, a kao nezaobilazan primjer navodi se onaj kad je pedesetih projektirao čeličnu rešetkastu konstrukciju na zatvorenome Zimskom plivalištu Mladosti, raspona 30 metara, koji do tada u nas nije izveden. Jedan je od važnijih hrvatskih modernih međuratnih arhitekata, a njegov stručni rad seže sve do sedamdesetih. Franjo Bahovec rođen je 1906. godine u Samoboru. Autor je mnogih objekata, sagrađenih uglavnom u Zagrebu, koji su se nenametljivo uklopili u svakidašnji život. Svojim doprinosom u sportskoj arhitekturi umnogome je omogućio brojnim Zagrepčanima zdraviji, bogatiji i ljepši život. Njegovi sportski objekti stvaralački su zaokruženi i cjeloviti opus u kontekstu bogate sportske tradicije grada Zagreba i hrvatske moderne arhitekture. Franjo Bahovec studirao je arhitekturu na Arhitektonskom odjelu Tehničkog fakulteta u Zagrebu od 1925. do 1929. godine. Bio je u istom godištu s Josipom

Pičmanom i Milovanom Kovačevićem, a izmjenjivao je mišljenja i sa starijim kolegama: Franom Cotom, Brankom Bunićem, Selimirom i Zojom Dumengjić, Josipom Seisselom i drugima. Nakon apsolviranja 1929. godine Franjo Bahovec polaže državni ispit i postaje "inženjer za arhitektonsku struku" te odlazi u Berlin gdje dva mjeseca radi u ateljeu arhitekta Gelhorna. Nakon povratka radi u građevnom poduzeću inž. Grgića, a od 1930. zapošljava se u gradskoj općini u Zagrebu gdje je sve do 26. lipnja 1945. godine radio u Odsjeku za visokogradnje. Nakon Drugoga svjetskog rata, u sklopu opsežne inicijative obnove porušenih mjesta, Bahovec sudjeluje u gradnji direktivnih regulacijskih skica za neka mjesta u Gorskom kotaru i Lici, zatim kraće radi u Arhitektonskom odsjeku Ministarstva građevina i u Središnjem zavodu za osiguranje radnika te u GRO Tempu, da bi od 1951. do mirovine, 1973. godine, radio u APZ Planu gdje se uglavnom bavio projektiranjem industrijskih objekata. Dobitnik je nagrade "Viktor Kovačić" za životno djelo 1970., a nagradu "Vladimir Nazor" dobio je također za životno djelo 1979. godine. Franjo Bahovac umro je 1996. godine.

Tlocrt i presjeke nacrtao je arhitekt K. Ivaniš

